

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 9/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou Mgr. Ivanou Hodálovou, Dunajská 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Piešťany sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018, sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. septembra 2018 a sp. zn. 4 C 219/2008 z 1. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou Mgr. Ivanou Hodálovou, Dunajská 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018, sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. septembra 2018 a sp. zn. 4 C 219/2008 z 1. marca 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia v procesnom postavení žalobcov sú stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 219/2008 o určenie neplatnosti dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o určenie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o určenie povinnosti vyplatiť ostatných dedičov a o určenie predmetu dedičstva. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 4 C 219/2008 z 5. februára 2018 žalobu zamietol. Sťažovatelia podali 10. mája 2018 proti rozsudku vo veci samej odvolanie, ktoré doručili okresnému súdu spolu s potvrdením o zaplatení súdneho poplatku za odvolanie v sume 99,50 €. Uznesením sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018 okresný súd uložil sťažovateľom povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 298,50 € podľa ustanovenia § 2 ods. 3, položky 1, písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Proti uzneseniu sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018 podali sťažovatelia sťažnosť, ktorú odôvodnili tým, že okresný súd vyrubil súdny poplatok v nesprávnej výške, pričom nijak neodôvodnil, ako dospel k sume 298,50 €, a tiež vyjadrili

názor, že okresný súd mal aplikovať poznámku 1 položky 1 sadzobníka, v zmysle ktorej „... zo žaloby na určenie, či tu právo je, alebo nie je, a zo žaloby na vypratanie nehnuteľnosti, bytu a nebytových priestorov alebo na vydanie vecí sa poplatok vyberie podľa písmena b) tejto položky. Ak je predmetom konania viac hnutelných vecí alebo nehnuteľných vecí, poplatok sa vyberie iba za jednu z nich“. Uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom 25. mája 2018 považujú za nepreskúmateľné. Pred rozhodnutím o sťažnosti vydal okresný súd opravné uznesenie sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. septembra 2018, ktorým doplnil pôvodné rozhodnutie vyššieho súdneho sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. septembra 2018 takto: „*Odvolyvanie smeruje proti celému zamietajúcemu výroku rozsudku zo dňa 5. 2. 2018, t. j. voči zamietnutiu žaloby vo všetkých 4 žalobných nárokoch, ktoré sú neoceniteľné peniazmi, a to 1.) o určenie neplatnosti dohody o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov, 2.) určenie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti, 3.) o určenie povinnosti vyplatiť ostatných dedičov a 4.) o určenie predmetu dedičstva. Preto sú žalobcovia povinní zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume vypočítanej ako: 99,50 eura x 4 (odvolanie proti výroku rozsudku o 4 nárokoch) mínus zaplatená časť súdneho poplatku za odvolanie v sume 99,50 eura, t. j. 298,50 eura.*“

3. Sťažovatelia podali proti opravnému uzneseniu sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. septembra 2018 sťažnosť, v ktorej namietali jeho zmätočnosť v súvislosti s výpočtom výšky súdneho poplatku, poukázali znova na poznámku 1 položky 1 sadzobníka, ktorú mal podľa nich okresný súd aplikovať, a na posudzovanie závislých výrokov v súvislosti s podaným odvolaním a zdôraznili, že „*nenapadnutý výrok súdu nemôže byť spoplatnený ako samostatný nárok..., keďže nie je predmetom odvolacieho konania*“ a odvolací súd by podľa ich názoru o nároku na určenie neplatnosti dohody o vypořádání BSM musel rozhodnúť bez toho, že by proti nemu smerovalo odvolanie, keďže nárok o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi, s ním súvisí. Okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 219/2008 z 1. marca 2019 obe sťažnosti proti uzneseniam sp. zn. 4 C 219/2018 vydaným vyšším súdnym úradníkom 25. mája 2018 a 25. septembra 2018 zamietol.

4. Sťažovatelia považujú uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2018 z 25. mája 2018, 25. septembra 2018 a 1. marca 2019 za „*arbitrárne a zjavne neodôvodnené, pretože*

Okresný súd Piešťany prekročil rozumné medze výkladu právnej normy (zákona o súdnych poplatkoch)...“. O svojoľnosti okresného súdu pri rozhodovaní o výške súdneho poplatku svedčí podľa názoru sťažovateľov tá časť uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2018 z 1. marca 2019, v ktorej uvádza, že *„nie je podstatné v akej výške bude súdny poplatok vyrubený, ale dôležité je, či žaloba sťažovateľov bude dôvodná, pretože potom podľa okresného súdu nimi zaplatené súdne poplatky by sa im mali vrátiť v rámci náhrady trov konania od protistrany...“.* Sťažovatelia vytykajú okresnému súdu vo vzťahu k uzneseniu sp. zn. 4 C 219/2018 z 1. marca 2019 i jeho zmätočnosť v súvislosti výpočtom výšky súdneho poplatku, avšak ťažiskovým problémom je posúdenie základu pre výpočet súdneho poplatku za odvolanie, keďže sťažovatelia sú presvedčení, že sa žalobou domáhali určenia, že dve nehnuteľnosti patria do dedičstva, a preto by im za odvolanie mal byť vyrubený súdny poplatok podľa poznámky 1 položky 1 sadzobníka (ak je predmetom konania viac hnutel'nych vecí alebo nehnuteľných vecí, poplatok vyberie iba za jednu z nich). Sťažovatelia argumentujú, že okresný súd nesprávne interpretoval príslušné ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch, keď za základ pre vyrubenie súdneho poplatku považoval každý samostatný žalobný nárok (určenie neplatnosti dohody o vypořiadaní BSM, určenie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti, určenie povinnosti vyplatiť ostatných dedičov a určenie predmetu dedičstva), pričom otázkou určenia neplatnosti dohody o vypořiadaní BSM by sa odvolací súd musel zaoberať aj v prípade, že by nebola napadnutá odvolaním, keďže od jej vyriešenia závisí, či špecifikovaná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiteľovi, a opomenul skutočnosť, že proti rozhodnutiu o povinnosti vyplatiť ostatným dedičom finančnú náhradu odvolanie nepodali, preto ho nemožno zahrnúť spolu s ostatnými nárokmi uplatnenými v žalobe do základu pre určenie súdneho poplatku za odvolanie.

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Piešťany č. k.: 4 C/219/2008-544 zo dňa 25. mája 2018; opravným uznesením

Okresného súdu Piešťany č. k.: 4 C/219/2008-580 zo dňa 25. septembra 2018 a Uznesením Okresného súdu Piešťany sp. zn.: 4 C/219/2008, IČS: 2107225335, ECLI:SK:OSPN: 2019:2107225335.27 zo dňa 1. marca 2019 porušené boli.

Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Piešťany č. k.: 4 C/219/2008-544 zo dňa 25. mája 2018; opravným uznesením Okresného súdu Piešťany č. k.: 4 C/219/2008-580 zo dňa 25. septembra 2018 a Uznesením Okresného súdu Piešťany sp. zn.: 4 C/219/2008, IČS: 2107225335, ECLI:SK:OSPN: 2019:2107225335.27 zo dňa 1. marca 2019 porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Piešťany č. k.: 4 C/219/2008-544 zo dňa 25. mája 2018; Opravné uznesenie Okresného súdu Piešťany č. k.: 4 C/219/2008-580 zo dňa 25. septembra 2018 a Uznesenie Okresného súdu Piešťany sp. zn.: 4 C/219/2008, IČS: 2107225335, ECLI:SK:OSPN: 2019:2107225335.27 zo dňa 01. marca 2019 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Piešťany na ďalšie konanie.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 500,00 EUR (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 500,00 EUR (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Piešťany je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania za 3 úkony právnej služby (príprava a prevzatie, podanie sťažnosti, písomné stanovisko), čo pri 2 sťažovateľoch spolu s režijným paušálom predstavuje sumu 519,39 € (slovom päťstodevätnásť eur a tridsaťdeväť centov), a to na účet Mgr. Ivany Hodálovej, advokátky. “

II.

Východiskové ústavnoprávne normy, posúdenie vecí ústavným súdom a jeho závery

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018 a sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. septembra 2018

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

11. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

12. V danom prípade mali sťažovatelia k dispozícii opravný prostriedok, ktorý im zákon na ochranu ich základných práv účinne poskytuje. Proti uzneseniam okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018 a 25. septembra 2018 mohli podať sťažovatelia sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť sudca. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že proti napadnutým uzneseniam okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018 a 25. septembra 2018 podali sťažovatelia sťažnosti, o ktorých rozhodol sudca uznesením sp. zn. 4 C 219/2008 z 1. marca 2019. Právomoc sudcu rozhodnúť o sťažnostiach sťažovateľov v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniam vydaným vyšším súdnym úradníkom sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018

a 25. septembra 2018 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2008 z 1. marca 2019

13. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

14. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

15. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

16. Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

17. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno

domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

18. Podľa názoru sťažovateľov k porušeniu ich označených základných práv podľa ústavy, ako aj práva podľa dohovoru malo dôjsť napadnutým uznesením vydaným sudcom sp. zn. 4 C 2019/2008 z 1. marca 2019, ktoré považujú za „*veľmi nepresvedčivé, vnútorne rozporné a protirečivé*“.

19. Ťažiskom argumentácie sťažovateľov uplatnenej v ústavnej sťažnosti je ich presvedčenie, že okresný súd pri rozhodovaní o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie proti rozsudku vo veci samej „*prekročil rozumné medze výkladu právnej normy*“, vykonal teda ústavne nesúladný výklad použitých právnych noriem.

20. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov týkajúcej sa posudzovania základu pre výpočet súdneho poplatku za odvolanie ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia okresného súdu z 1. marca 2019, kde okrem iného uvádza:

„Skutočnosť, že súd rozhodol rozsudkom o štyroch samostatných žalobných nárokoch, vyplýva nielen z obsahu spisu, ale aj priamo z rozsudku, proti ktorému žalobcovia podali odvolanie. Počet žalobných nárokov je vyjadrený už v samotnom záhlaví rozsudku, z ktorého je nepochybné, že predmetom konania sú štyri žalobné nároky neoceniteľné peniazmi, a to; 1) určenie neplatnosti dohody o vypořádání BSM, 2) určenie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti, 3) určenie povinnosti vyplatiť ostatných dedičov a 4) určenie predmetu dedičstva. Aj z obsahu odôvodnenia rozsudku je jednoznačné, že súd žalobu zamietol vo všetkých jej štyroch častiach...

Argumentácia žalobcov, podľa ktorej by mali byť povinní zaplatiť iba jeden poplatok, keďže odvolaním napadli iba jediný výrok rozsudku, ktorým súd žalobu zamietol, neobstojí, pretože Civilný sporový poriadok, ktorý upravuje formálne a obsahové náležitosti rozsudku, ani Spravovací poriadok pre súdy, neukladajú súdu povinnosť rozhodnúť o žalobe samostatnými zamietajúcimi výrokmi o každom zo žalobných nárokov, pokiaľ súd zamietla žalobu ako celok, vo všetkých jej častiach a vo všetkých žalobných nárokoch. Súd nebol povinný rozhodnúť o žalobe štyrmi samostatnými zamietajúcimi výrokmi...“

21. V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že odvolací súd by sa musel zaoberať v odvolacom konaní i otázkou určenia neplatnosti dohody o vyporiadaní BSM aj v prípade, že by nebola napadnutá odvolaním, pretože od jej vyriešenia závisí, či špecifikovaná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťovi, a preto tento nárok nemožno posudzovať ako samostatný základ pre vyrubenie súdneho poplatku, okresný súd v uznesení z 1. marca 2019 uvádza:

«Tvrdenie žalobcov, podľa ktorého rozhodnutie o určení, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, priamo závisí na rozhodnutí o tom, či dohoda o vyporiadaní BSM je platným alebo neplatným právnym úkonom, konajúci súd nespochybňuje. Na druhej strane, pokiaľ žalobcovia nechceli z určenia neplatnosti dohody, o vyporiadaní BSM vytvoriť samotný žalobný nárok, nemali sa žalobou domáhať, aby súd rozsudkom, samostatným výrokom určil, že dohoda o vyporiadaní BSM je neplatná. Pokiaľ by na tom žalobcovia netrvali, určenie neplatnosti dohody o BSM by potom nebolo samostatným žalobným nárokom, a otázkou platnosti či neplatnosti dohody o vyporiadaní BSM by súd musel skúmať „iba“ ako predbežnú otázku, aby mohol posúdiť dôvodnosť žalobného nároku o určení, že nehnuteľnosti paria do dedičstva po poručiťovi. Iba žalobca sám nesie zodpovednosť za to, čo je predmetom sporu, ktorým môže byť podľa Civilného sporového poriadku iba to, čoho sa žalobca žalobou výslovne domáha, pričom v danom prípade sa žalobcovia výslovne domáhali, aby súd 4-mi samostatnými výrokmi 1.) určil, že dohoda o vyporiadaní BSM je neplatná, 2.) určil spoluvlastnícke právo k nehnuteľnosti, 3.) určil žalovanej v 1. rade povinnosť vyplatiť ostatných dedičov a 4.) určil predmet dedičstva (do ktorého mala podľa žaloby patriť nielen časť nehnuteľnosti, ale aj hodnota členského podielu v bytovom družstve). Žalobné nároky sa považujú za samostatné vtedy, ak by každý z nich mohol byť predmetom inej, samostatnej žaloby, čo je práve daný prípad.»

22. V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 1. marca 2019 je vo vzťahu k námietke spočívajúcej v „neodôvodnení“ uznesenia z 25. mája 2019 vyjadrený názor zákonného sudcu, že *«uznesenie odôvodnenie obsahuje, iba nie je označené slovom „odôvodnenie.“ Povahu odôvodnenia obsahuje text „podľa § 2 ods. 3 položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb.“ Uznesenie*

o súdnom poplatku nemusí spĺňať prísne formálne štandardy rozsudku. Uznesenie o poplatku bolo vyhotovené s takým obsahom, s akým bežne vyrubujú súdne poplatky súdy v Slovenskej republike. Uznesenie o poplatkovej povinnosti nie je rozsudkom, a nie je ani konečným rozhodnutím, a preto nemusí obsahovať podrobné odôvodnenie, ktoré je typické pre odôvodnenie rozsudku.».

23. Ústavný súd napokon poukazuje i na argumentáciu okresného súdu v odôvodnení uznesenia z 1. marca 2019 týkajúcu sa výhrad sťažovateľov v súvislosti s výpočtom výšky súdneho poplatku za odvolanie, kde okresný súd predovšetkým konštatuje, že sa stotožnil s opravným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 25. septembra 2018, a ďalej uvádza:

«Kedže súd jediným výrokom rozsudku zamietol žalobu vo všetkých jej 4 žalobných nárokoch neoceniteľných peniazmi, vyšší súdny úradník vypočítal súdny poplatok ako 99,50 eura za predmet neoceniteľný peniazmi x 4 nároky, čo je spolu 398,- eur, od ktorej sumy odpočítal žalobcami už zaplatenú časť súdneho poplatku za odvolanie v sume 99,50 eura. Uznesenia o súdnych poplatkoch bežne obsahujú iba položku sadzobníka a výslednú sumu, a neobsahujú už výpočet poplatku.

Súd nemôže vyrubiť poplatok v časti, v ktorej až bol zaplatený, a preto vyšší súdny úradník správne odpočítal žalobcami už zaplatenú časť súdneho poplatku za odvolanie. Napadnutý rozsudok vo viacerých častiach opakovane uvádza, že žalobcovia si uplatnili 4 nároky, pričom žalobcovia veľmi dobre vedeli, aký súdny poplatok za odvolanie zaplatili, a k sume 298,50 eura sa z obsahu uznesenia o poplatku museli vedieť aj sami „dopracovať“. Opravným uznesením vyšší súdny úradník doplnil iba tú časť uznesenia o poplatkovej povinnosti, ktorú nemusel síce opraviť, ale urobil tak „iba“ pre zvýšenie prehľadnosti a správnosti výšky vyrubeného súdneho poplatku z pohľadu poplatníkov (a nie z pohľadu súdu), a z toho dôvodu aj napadnuté opravné uznesenie je správne.»

24. Ústavný súd pripomína, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania,

resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

25. Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v posudzovanom uznesení z 1. marca 2019 podrobne, zrozumiteľne a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal so sťažnosťami sťažovateľov proti jeho uzneseniam z 25. mája 2018 a 25. septembra 2018. Okresný súd podrobne vysvetlil, prečo považoval každý zo žalobných nárokov za samostatný základ pre vyrubenie súdneho poplatku za odvolanie a objasnil závery, ktoré ho viedli k posudzovaniu vzájomnej súvislosti a previazanosti uplatnených žalobných nárokov s dopadom na ich význam pre vyrubenie súdneho poplatku. V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že jeden z výrokov nenapadli odvolaním (určenie povinnosti vyplatiť ostatných dedičov), a napriek tomu im bol vyrubený súdny poplatok, i z toho nároku ústavný súd konštatuje, že túto argumentáciu uplatnili sťažovatelia v ústavnej sťažnosti, nie však v sťažnostiach proti uzneseniam z 25. mája 2018 a 25. septembra 2018, preto sa ňou okresný súd v posudzovanom uznesení nezaoberal. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd tiež náležite vysvetlil, prečo sa stotožnil s opravným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 25. septembra 2018, pokiaľ ide o upresnenie výpočtu výšky súdneho poplatku.

26. Ústavný súd považuje argumentáciu okresného súdu za dostatočnú, jasnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch a zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov vo vzťahu k vyrubenému súdnemu poplatku za odvolanie v konaní, predmetom ktorého boli štyri samostatné neoceniteľné nároky.

27. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu z 1. marca 2019 a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom

prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu